

MAGYARORSZÁG
ÜGYÉSZSÉGE

FŐVÁROSI FŐÜGYÉSZ

1054 Budapest, Akadémia u. 13. | 1881 Budapest Pf. 13.
Telefon: (1) 472-4100 | Fax: (1) 472-4163
E-mail: fovaros.fou@mku.hu

TK.4740/2024/21.

NOVÁK ELŐD ÚRNAK
országgyűlési képviselő

BARANKOVICS ISTVÁN IRODAHÁZ

BUDAPEST
Széchenyi rkp. 19.
1054

Tisztelt Országgyűlési Képviselő Úr!

A 2024. július 11. napján K/8674. számon, „Miért épülhet 270 lakásos lakópark súlyos környezetkárosodással?” című, írásbeli választ igénylő kérdésként előterjesztett, de tartalma alapján az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény (Ütv.) 5. § (2) bekezdése szerinti ügyészi intézkedés iránti kérelmének (a továbbiakban: **kérelem**) ügyészi közérdekvédelmi jogkörben történő vizsgálatát a Fővárosi Főügyészség befejezte, annak eredményéről az alábbiak szerint tájékoztatom:

I.

A kérelem szerint 2024 májusában többször is kivonult a rendőrség a Gazdagrét melletti Madárhegyen, Budapest XI. kerületi Hosszúréti utcában található területre, ahol a Bayer Construct munkásai tereprendezési munkálatokat végeztek. A helyi lakók szerint a növényzetet szabálytalanul irtották, azonban a Budapesti Rendőr-főkapitányság szerint bűncselekmény gyanúja nem merült fel, csupán a terület tulajdonosa megbízásából végeztek munkálatokat, amelyek során fákat nem vágtak ki.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: **Kvt.**) 109. § (2) bekezdése és alapfogalmainak 10., 11., 12., 13., 14., 15. pontjainak ismertetése után Ön kéri az ügyészséget, hogy az Ütv. 26. §-ban előírt közérdekvédelmi feladatai ellátása érdekében lépjen fel az ügyben. Részletezi, hogy az érintett zöld területnek több olyan, a társadalom (köz) érdekében ellátott funkciója van, amelyet a Kvt. a „környezeti elem által nyújtott

szolgáltatás"-ként az alapfogalmi közt határoz meg. Ez a kis zöld terület relaxációs lehetőséget biztosít több ezer embernek, oázisa a vadon élő állatoknak és növényeknek, amelyek közül számos védett, szigorúan védett. A terület jelenlegi természetközeli állapota és elhelyezkedése olyan speciális mikroklimát biztosít, amely idevonzza nemcsak az embereket, hanem az állatokat, sőt növényeket is. A terület egy egyedi és pótolhatatlan zöld sziget a fővárosban.

A helyi civilek csak a rendőrség közbelépésével tudták leállíttatni a fák kivágását. A beruházó szerint nem történt fakivágás, csak „tereprendezési munkálatokat” végeztek. Viszont a növényzetben végzett pusztítást a helyi civilek részletesen dokumentálták. A tiltakozók elvárják az ügyészségtől, hogy a Kvt. 109. § (2) bekezdés szerint indítson keresetet a környezet veszélyeztetése miatt, hiszen a 270 lakásos lakóparkberuházás környezetkárosodással fog járni.

Összefoglalva: Ön azt kezdeményezi az ügyészségnél, hogy a beruházót tiltsa el a terület beépítésétől és minden olyan tevékenységtől is, amely a környezetet veszélyezteti.

II.

Több irányú iratbekérést és adatbeszerzést követően az irányadó tényállás az alábbiak szerint került megállapításra:

1.) Adatok:

A kérelemben jelzett fakivágás Budapest XI. kerület, Lépés utca 1835/12. és 1835/13. hrsz-ú ingatlanokon történt. Az ingatlanok Budapest XI. kerület Újbuda (belterület) ún. Hosszúréti elnevezésű részéhez tartoznak és egy a természetben jól elkülöníthető egység részét képezik.

Ez az egység három ingatlanból áll:

Helyrajzszám:	Tulajdonos neve:	Az ingatlan rendeltetése és nagysága:	Az ingatlan övezeti besorolása:
1835/6.	Fővárosi Önkormányzat	Kivett beépítetlen terület 700 m ²	Lk-2-XI-I-06
1835/12.	Zágrábi út 8. Ingatlanforgalmazó Kft.	Kivett beépítetlen terület 12481 m ²	Lk-2-XI-I-03 ¹
1835/13.	Zágrábi út 8. Ingatlanforgalmazó Kft.	Kivett beépítetlen terület 12281 m ²	Lk-2-XI-I-03

Az **1835/12. és 1835/13. hrsz-ú** ingatlanok a Budapest XI. kerület, Budaörsi út – Budaörs határa – XII. kerület – Gazdagréti út – Rétköz utca – Gazdagréti út – Budaörsi út – M1/M7 autópálya bevezető szakasza által határolt terület kerületi építési szabályzatáról szóló 43/2018. (XII.4.) Önkormányzati rendelet (a továbbiakban: **KÉSZ 5. ütem**) által szabályozott területen belül, a Hosszúréti utca – Lépés utca – Szőlőlugas utcák által határolt területet (tömböt) képezik (a továbbiakban: **tömb**).

¹ Beépítésre szánt építési övezetek.

Lk-2: Kisvárosias, jellemzően szabadonállójellegű lakóterületek. Lakófunkciót kiszolgáló vegyes, intézménydomináns területek.

Lk-2-XI-I-03: kisvárosias intézménydomináns, családi és társasházias övezet.

A tömb területe² 66476 azonosító számon nyilvántartott, szakmai védelem alatt álló régészeti terület, továbbá országos vízminőség-védelmi övezetbe tartozik.

A tömb területe a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 23. § (2) bekezdése szerinti, nyilvántartott ex lege védett természeti területet, illetve természeti értéket nem érint.

Nem áll sem országos, sem helyi természetvédelmi védettség alatt.

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004.(X.8.) Korm. rendelet és az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet által meghatározott Natura 2000 hálózathoz nem tartozik.

Nyilvántartott védett természeti értékről a területi természetvédelmi hatóság nem rendelkezik adattal.

A tömb területén nem található az Országos Erdőállomány Adattárban erdőrészletként nyilvántartott erdő. Nem terjed ki rá az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény hatálya, mivel belterület /Etv. 4.§ (2) bekezdés i) pont/.

A terület növényállománya spontán folyamat eredménye. Adatok vannak arra vonatkozóan, hogy idegenhonos és inváziós terjedésű fajokkal terhelt.

A tömb területére Újbuda Önkormányzat képviselő-testülete a 4/2020. (II.27.) önkormányzati rendelettel a módosított kerületi építési szabályzat készítésének időszakára változtatási tilalmat rendelt el, így a KÉSZ 5. ütem módosításai a tömb területére nem vonatkoztak.

A változtatási tilalmat elrendelő önkormányzati rendeletet Újbuda Önkormányzat képviselő-testülete 2/2023. (I.26.) önkormányzati rendelete hatályon kívül helyezte.

Újbuda Önkormányzata 2023 októberében településrendezési szerződést kötött a beruházóval az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: **Étv.**) 30/A. §-a alapján településfejlesztési célok megvalósítása érdekében.

Újbuda Önkormányzata Képviselő-testületének 21/2024. (VIII.6.) önkormányzati rendelete módosította a KÉSZ 5. ütemet és – többek között – meghatározta a tömbre vonatkozó beépítési paramétereket és szabályozási előírásokat.

A KÉSZ 5. ütemet módosító rendelet 2024. augusztus 21. napján lépett hatályba.

2.) Fakivágás:

Budapest Főváros XI. Kerület Újbudai Önkormányzat Jegyzőjéhez (a továbbiakban: **Jegyző**), mint környezetvédelmi hatósághoz telepített hatósági hatáskört gyakorló Budapest Főváros XI. Kerületi Újbudai Polgármesteri Hivatalának Környezetvédelmi Osztályához (a továbbiakban: **hatóság**) 2024. május 13. napján e-mail útján és telefonon több bejelentés érkezett, hogy a Budapest XI. kerület, Lépés utca 1835/12. és 1835/13.hrsz-ú, magántulajdonban lévő ingatlanokon fakivágás, fák erőteljes metszése, csonkolása történik, tarvágást folytatnak azonnali aprítással.

² És tágabb környezete (pl. a Hosszúrét egésze).

A hatóság a Földhivatali Információs Rendszer nyilvántartása alapján megállapította az ingatlanok tulajdonosának személyét, továbbá a saját hatósági nyilvántartása alapján azt, hogy az ingatlanok vonatkozásában nincs kiadva fakivágási engedély.

A hatóság telefonon megkereste tulajdonost és azt a tájékoztatást kapta, hogy csak nem engedélyhez kötött növényzet eltávolítását végzik.

A hatóság a 2024. május 16. napján kelt, XXII-435-3/2024. végzéssel értesítette a tulajdonost, hogy a fakivágás ügyében az ingatlanokon a tényállás tisztása érdekében 2024. május 29. napján hatósági ellenőrzést rendel el, amelyre megidézi.

A 2024. május 29. napján megtartott hatósági ellenőrzésről felvett jegyzőkönyv szerint a hatóság a helyszínen 2 db. olyan fát talált³, amely a fakivágási rendelet alapján engedélyköteles lett volna. A többi facsonk gyümölcsfának bizonyult.

A hatóság felhívta a figyelmet, hogy a jövőben a hatályos fakivágási rendelet szerint járjanak el.

A hatóság a 2024. június 14. napján kelt, XXII-435-10/2024. számú végzésével hatósági eljárást indított, egyidejűleg az ingatanok tulajdonosát nyilatkozat tételére szólította fel, hogy a kivágott 2 db. fás szárú növény ügyében pótolandó 192 cm össztörzskörméretet ültetéssel (15 db 12/14 cm törzskörméretű előnevelt díszfa), vagy pénzbeli megváltással (993.000,-Ft.) kívánja teljesíteni.

A tulajdonos úgy nyilatkozott, hogy a pótlást pénzbeli megváltással kívánja teljesíteni.

A hatóság a 2024. július 5. napján kelt, XXII-435-12/2024. számú határozattal a 2 db. fás szárú növény engedély nélküli kivágását tudomásul vette, egyben előírta, hogy a tulajdonos a kivágásra került fák pótlásaként gondoskodjon 192 törzskörméretnek megfelelő fa megváltásáról 993.000,-Ft. pénzbeli megváltással.

A pénzbeli megváltás befizetés megtörtént.

A tárgyi ingatlanok kapcsán fakivágási kérelemről vagy újabb tereprendezésről nincs adat.

3.) Építkezés:

Budapest Főváros Kormányhivatala Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály Budai Építésügyi és Építésfelügyeleti Osztály vezetőjének 2024. szeptember 3. napján kelt, BP/2606/00229-5/2024. számú tájékoztatása szerint a Budapest XI. kerület 1835/12. és 1835/13. hrsz-ú ingatlanokat érintően nincs folyamatban lévő építési engedélyezési eljárás, valamint nincs olyan hatályos építési engedély, amely alapján kivitelezési tevékenység folyamatban van, vagy megkezdhető lenne.

III.

Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: **Alaptörvény**) B) cikkének (1) bekezdése értelmében Magyarország jogállam, amelynek nélkülözhetetlen tartalmi eleme, hogy a közhatalmat gyakorló szervek csak a jogszabályban meghatározott feladat- és hatáskörükben járhatnak el. Az ügyészség feladatkörét – az Alaptörvény 29. cikkének (1)-(2) bekezdésének keretei között – az Ütv. bontja ki részletesen.

Az Ütv. 1. § (2) bekezdés első és második monda szerint „Az ügyészség a közérdek védelme érdekében közreműködik annak biztosításában, hogy mindenki betartsa a törvényeket. A jogszabályok megsértése esetén - törvényben meghatározott esetekben és módon - fellép a törvényesség érdekében.”

³ 1 db. 1 méter magasságban 63 cm össztörzskörméretű (20 cm össztörzsméretű) zöld juhar (Acer negundo) /inváziós fafaj/ és 1 db. 1 méter magasságban 65 cm össztörzskörméretű (20,7 cm össztörzsméretű) mezei juhar (Acer campestre).

Az Ütv. 5. § (2) bekezdése értelmében az ügyész elbírálja a hatósági határozat, intézkedés, jogszabálysértő mulasztás ellen hozzá intézett kérelmeket, közérdekű bejelentéseket, jogsértésre utaló jelzéseket (a továbbiakban együtt: **kérelem**). Amennyiben a hozzá intézett kérelem vizsgálatára nincs hatásköre, gondoskodik annak áttételéről a hatáskörrel rendelkező szervhez.

Az Ütv. 26. §-ának (1) bekezdése értelmében „Az ügyészségnek e törvényben nem szabályozott, az igazságszolgáltatás közreműködőjeként gyakorolt büntetőjogon kívüli közérdekű feladat- és hatásköreiről külön törvények rendelkeznek. Az ügyész ezeket a hatásköreit a törvénysértés kiküszöbölése érdekében elsősorban bírósági peres és nemperes eljárások megindításával, valamint hatósági eljárások kezdeményezésével (perindítási jog) és jogorvoslat előterjesztésével gyakorolja (együtt: **fellépés**)”.

Az Ütv. 26. §-ának (2) bekezdése pedig kimondja, hogy az ügyész intézkedésének megalapozása érdekében vizsgálatot folytat, amennyiben a rendelkezésre álló információk súlyos törvénysértésre utalnak.

Az Ütv. 29. § (1) bekezdése szerint „Az ügyész ellenőrzi a közigazgatási hatóságok, valamint - a bíróságok és a választottbíróságok kivételével - a jogvitát elbíráló szervek által hozott egyedi, bíróság által felül nem bírált jogerős, végleges vagy végrehajtható döntések, valamint hatósági intézkedések törvényességét.”

A fentiek alapján rögzíthető, hogy az ügyészségnek vagy maga az Ütv. vagy külön törvény adhat közérdekvédelmi feladat- és hatáskört.

A hivatkozott törvényi rendelkezésekből kitűnően az ügyész közérdekvédelmi hatáskörében azt vizsgálja, hogy történt-e olyan egyedi, súlyos törvénysértés, amely miatt a közérdek védelme céljából ügyészi fellépésnek helye van.

a) Ön a kérelmében összefoglalóan azt kérte az ügyészségtől, hogy a beruházót tiltsa el a terület beépítésétől és minden olyan tevékenységtől is, amely a környezetet veszélyezteti. Kérte azt is, hogy az ügyészség a Kvt. 109. § (2) bekezdés szerint indítson keresetet a környezet veszélyeztetése miatt, mivel a 270 lakásos lakóparkberuházás környezetkárosodással fog járni.

Az ügyészség közérdekvédelmi tevékenységét meghatározó, fentebb ismertetett törvényi szintű rendelkezésekből következik, hogy az ügyészségnek nincs felhatalmazása arra, hogy egy magántulajdonban álló terület beépítésétől a tulajdonost (beruházót) általánosságban eltiltsa.

A Kvt. 109. § (2) bekezdés kimondja, hogy „Környezeti veszélyeztetése esetén az ügyész is jogosult keresetet indítani a tevékenységtől való eltiltás, illetőleg a környezetveszélyeztető tevékenységgel okozott kár megtérítése iránt”.

A rendelkezésre álló közigazgatási hatósági iratok, valamint a fentebb részletesen ismertetett adatok nem igazolják a környezeti veszélyeztetést, mint az ügyészi keresetindítás törvényi feltételét.

Az ügyészségnek nem jutott tudomására olyan adat, tény vagy körülmény, amely környezetveszélyeztetésre, környezetkárosításra, vagy környezetkárosodás megtörténte utalna.

Mindebből következik, hogy a Kvt. 109. § (2) bekezdése szerinti ügyészi perindítás törvényi feltételei nem állnak fenn.

b) Az Ütv. 29. § (1) bekezdésén alapuló ügyészi törvényességi ellenőrzési jogkörben eljárva hivatalból megtörtént a fakivágási ügyben eljáró hatóság eljárásának és döntésének ügyészi törvényességi ellenőrzése.

Kérelme szempontjából lényeges tényállási elem volt, hogy a fakivágásra nem közterületen (közterületi ingatlanon) került sor⁴.

A nem közterületi ingatlanon lévő fásszárú növények kivágásának és pótlásának szabályait a fás szárú növények védelméről szóló Újbuda Önkormányzata Képviselő-testülete 15/2017. (V.3.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: **Rendelet**) tartalmazza.

A Rendelet 3. § (2) bekezdés szerint fát kivágni, erőteljesen metszeni vagy csonkolni [a továbbiakban együtt: **fakivágás**] csak indokolt esetben, kérelem benyújtásával és érvényes fakivágási vagy -csonkolási engedély birtokában, meghatározott pótlási kötelezettség teljesítése mellett lehet.

A Rendelet 12. § (1) bekezdés értelmében nem közterületi ingatlanon – a gyümölcsfák kivételével – a fakivágáshoz kérelmet kell benyújtani.

A Rendelet 12. § (4) bekezdés értelmében a Jegyző 60 napon belül

- a fakivágást engedélyezi és egyidejűleg pótlásra kötelezi a kérelmezőt, vagy
- a fakivágást nem engedélyezi a Rendeletben meghatározott feltételek fennállása esetén.

A nem közterületi ingatlanon kivágott fás szárú növények pótlásának szabályait a Rendelet 13. §-a tartalmazza.

A Rendelet 13. § (2) bekezdés a) pontja részletezi a pótlás mértékének szabályait az engedélykérelem benyújtása, vagyis az engedéllyel történő fakivágás esetére.

A Rendelet 13. § (2) bekezdés b) pont ba) alpontja úgy rendelkezik, hogy engedély nélküli fakivágás esetén a pótlás mértéke: a kivágott fás szárú növények össztörzskörméretének másfélszerese.

Az ügyészi törvényességi ellenőrzés megállapította, hogy a hatóság eljárása és döntése megfelelt a Rendelet vonatkozó előírásainak, ügyészi fellépésre ezért nincs törvényes ok.

Tájékoztatom, hogy az Ütv. 5. § (3) bekezdése alapján állásfoglalásom ellen az elutasítás kézhezvételétől számított 8 napon belül felülvizsgálat végett a Legfőbb Ügyészséghez fordulhat.

A Legfőbb Ügyészséghez címzett felülvizsgálati kérelmet a Fővárosi Főügyészségen kell előterjesztenie.

Budapest, 2024. szeptember 27. napján

Tisztelettel:

Dr. Szalóki Zoltán

⁴ A fás szárú növények védelméről szóló 346/2008. (XII.30.) Korm. rendelet a közterületen lévő fás szárú növények kivágásának és pótlásának szabályait tartalmazza.